

a liberóról

A minap (sőt: manap!) döbbsentem rá, hogy „honnan ez elnevezés!” A libero (és a libresse) név egyaránt a latinból ered, közös „gyökünk” a libertas szó, jelentése „szabadság”. Az ötlet abból a megfontolásból táplálkozik — tanítgatom magam —, hogy mindkét termék szabadságot, azaz szabad mozgást ígér. No meg biztonságot: megfelelő szigetelést. Ez a biztonság ugyan a névben nem fejeződik ki (talán nem hangzik elég jól latinul), de a libresse-reklámnak alapmotívuma. Jogos a nevek hasonlósága, hisz végül is a két dolog funkciója csaknem megegyezik: mindkettőnek nedvszívó-visszatartó szerepe van, csak egyiket a nők, másikat az apróságok hordják. A férfiakat ebből a szabadság-buliból most valahogy kihagyták.

A kifejezést mégis kissé nagyképműnek érzem. A „szabadság”, szó hallatán nekem nem a csodapelenkák jutnak eszembe. Ha jobban belegondolok egyáltalán nem sajnálom, hogy a liberókorból már kinőttem, s — mivel nincs szándékomban növe operáltatni magam — libressem se lesz immár soha. Cseppet se vágnék a nedvszívó szabadságra, pelenkázott biztonságra. Pedig sajnos mindenütt, mindannyian ezt kapjuk! Bebugyolált lehetőségeket. Pólyákba csavart választásaink lehetnek csupán. Valódi szabadságélmény helyett vattába varrt apró biztonságocskákkal tömik be — kicsit följebb — a szánkat. S mi cikket írunk, — mi mást tehetnénk? — és odairjuk fölébe: liberó. Ahelyett, hogy istenigazából megcímeznénk: szabadság.

Persze a címzés nem sokat változtatna a dolgon, hiszen a korlátozások lejjebb kezdődnek. Lejjebb valami szivárgás van. Reménykedjünk: alulról talán némi valódi szabadság szivárog hozzánk!

—ok-más—

Fehér telefonok

A JATE januári Egyetemi Tanácsülésén dr. Szabó Dezső főigazgató bejelentette, hogy telefonok tűntek el a telefonközpont tartalék készülékei közül. Ez az információ szolgáltatott okot arra, hogy egyfajta nyomozásba kezdjünk.

Elsőként Pálffy Tamást, a TTK Dékani Hivatalának vezetőjét kerestem fel. Ő a következőket közölte: Farkas Lászlóné telefonkezelő többször panaszkodott, hogy idegenek járnak a központban, majd egy alkalommal jelentette, hogy 8 db készülék eltűnt. Erről még december 28-án készült jegyzőkönyv. De nem lévén semmiféle papír arról, hogy hány darab tartalék telefonnak kell lennie, összeszámolta az akkor a helyiségben található készülékeket. Eredmény: 20 db piros és 3 db fehér telefon. Mindezeket egy december 30-i keltezésű jelentésben továbbította a gazdasági főigazgató felé. Azóta ez ügyben semmi nem történt.

A második körben Duró Józsefet, a JATE műszaki osztályának technikusát kérdeztem, aki a tudományegyetem részéről tartja a kapcsolatot a postával, és egyben a telefonügyek felelőse. Mivel a posta által a TTK-n hagyott tartalék készülékek számáról ő sem tudott pontosat, a beszerelési műszaki rajzon próbáltunk eligazodni. Az eredmény: 200 db készüléket helyeztél el a posta a karon, s számításaink szerint 177 mellék van beszerelve; tehát 23 készüléknek kell még lennie. Így aztán bebizonyosodott, hogy 23=23. Vagyis az adatok szerint minden rendben.

Az utolsó lépésünk ez ügyben, (hátha mégis kiderül, hogy 23=15) hogy Farkas Lászlónét faggattuk. Kiderült, mikor 1987. januárjában átadták ezt a központot egy használható kulcsot mellékeltek hozzá (holott ismét, hogy minden új zárhoz 3 jár.) Ez pedig azért fontos, mert Farkasné szerint a központba rendszeresen bejártak idegenek is, miközben az egyetlen kulcs a mindenkori portásnál volt a 1/2 5-ös zárás után. Am a hétfőn reggel vizesen talált törülköző, a csikkel teli hamutál és nyáron a zárt ablak ellenére a szobában talált denéver egyre bizonyosabbá tették, hogy van valaki, aki többet tud a kezdettől ismeretlen helyen rejtőzködő kulcsokról. Mindezeket látszott igazolni a tény, hogy egy alkalommal egy házaspár igyekezett bejutni (zárás után ill. zárókor egy szombati napon) a helyiségbe. A portás kérdésére, hogy milyen célra kéri a telefonközpont kulcsát, a JATE egyik dolgozója hivatkozott. (Valóban az illető már korábban odaszólt a Béke épület portájára, hogy az „ő emberei” érkeznek a postától ellenőrizni a központot. Az eset érdekessége pusztán az, hogy a már említett JATE dolgozó kérte, (vagy inkább utasította?) a portást, hogy ne írja be a neveket a portáskönyvbe, hiszen ő tudja, kik mennek oda. Utólag kiderült, hogy a postán nem dolgozik olyan házaspár, aki telefonközpontok ellenőrzésével foglalkozik. Persze lehet, hogy a hölgy csak a színválasztásban segített?) De féltetve a gyanúsítgatást, tény hogy azon a szombaton az említett okok miatt megkapták a „bűvös kulcsot” a portástól. Legalább ennyire konkrét és elgondolkodtató adat az is, hogy egy reggel betörve találták a központ ajtaját, miért is október 15-én zárócsereit végeznek. De akkor már óvatosságból a tartalék kulcsokat Pálffy Tamás elzárja, s megint 1 kulcs jár kézzel kézre azzal a szigorú utasítással, hogy senki idegen nem viheti el a portáról. De az izgalmak ezzel még nem érnek véget. Akadtak emberek, akik nem szimpatizáltak az új retesszel, s igyekeztek felfeszíteni, Miután sikertelenül kísérleteztek, a szellőzőnyílást kifeszítve bepermetezték a helységet úgy, hogy másnap reggel fehérbe borulva találták a dolgozókat.

Eddig a mese, ami talán nem is az, hiszen mindenre több tanú is van, akár egy jól megírt krimiben. De a csattanó sem marad el, habár még nem tudni, kin és mekkorát csattan.

Am még egy utolsó számítási műveletbe kezdjünk bele. A tanszékek telefonlistái alapján egyenként összeszámolva a működő mellékeket, papír szerint 175 darab van. Tehát eszerint 25=23, de könnyen lehet, hogy ez az eltérés a rosszul vezetett adminisztráció következménye. Az viszont már semmiféle könyvelési hibára nem hárítható hiány, hogy február 26-án 10 órakor a központban 19 db (azaz 16 piros és 3 fehér) készüléket találtunk, ami ugye se nem 25, se nem 23. Persze könnyen elképzelhető, hogy nem kell az összes hiányzó telefont „eltűntnek nyilvánítani,” hisz valahol mégiscsak működnek — szabályellenesen. És hogy hol a többi? Kit érdekel? Úgy látszik csak a telefonos Farkasné, aki nem igazán örülne, ha neki kellene kifizetnie a hiányzó, egyenként 1100 Ft-ba kerülő készülékeket.

Végül is nem az a legfontosabb, hogy 25 miért egyenlő 23-al és főként 19-el? A hiány az tény. Persze ki tudja!? Hiszen december óta tudnak az esetéről az illetékesek, sőt tudnak a korábbi behatolási kísérletekről is, s valójában mindarról ami itt leírtott. Ennek ellenére senki egy lépést sem tett annak érdekében, hogy végre tisztázzák a helyzetet. De hát végül is miről van szó? Eltűnt 1-2 telefon, na és? Akinek kell, annak úgyis van már, a többi kit érdekel? De gondolom, nem szükséges újabb számításokba bocsátkoznom. Ha minden évben mindhárom karról „csak” ennyi készüléknek kél lába az 3 x (y x 1100 Ft). Ha akad majd valaki, aki vállalja a felelőséget a végeredményért, akkor talán nem lesz semmi szükség effajta nyomozásokra.

P. s.: Utólag kapott információ szerint az ügyben már megindult a vizsgálat, melynek eredményéről tájékoztatni fogjuk olvasóinkat.

—ha—

Szellemi műhelyek

A Móra kollégium

A Móra Kollégium mint szellemi műhely? Akik nem ismerik az itt zajló életet, azoknak furcsán csenghet a szó. Az ott lakók és az egyetemisták egy részének azonban valóban fontos szellemi és alkotó műhely. Erről beszélgettem Erdélyi Ágnes kollégiumi nevelőtanárral. Összintelen lelkesedését, szervezőképességét, a dolgokhoz való hozzáállását irigylem. Elmondta, hogy a szervezés számára nem munka, hanem hivatás, életforma. Nemrég még ő is az egyetem hallgatója volt, az akkori talán szélsőséesebb időszak mára sokkal izgalmasabbá vált. Hogy ehhez a kollégium is hozzájárult, azt az is bizonyítja, hogy két éve és tavaly sikerült elnyerni az MTA—Soros Alapítvány pályázatát. Most ez a támogatás jelenti a programok szervezéséhez szükséges anyagi fedezet alapját. Érdeklődésük Közép-Kelet-Európa politikai és kulturális életére irányul, az előadás-sorozatok, szemináriumok és a nem kevésbé népszerű filmklubok is ezt tükrözik. A történetes előadók közül Kosáry Domokost, Szarka Lászlót, Miskolci Ambrust ismerhették meg az érdeklődők, az irodalmi esteken — szintén csak többek között — Bojtár Endre, Esterházy Péter, Mészöly Miklós voltak Szörényi László vendégei. Az egyetemen működő tudományos körökkel is igyekeznek kapcsolatokat kiépíteni, de ez nem mindig sikerül — ez történt a Kelet-Európa speciális képzés esetén is. De mindenképpen fontosnak tartják, hogy kiegészítsék az egyetemi oktatást.

— Milyen módon alakulnak terveitek, hogyan szervezitek a programokat?

E. Á.: — Természetesen az általános érdeklődést kell figyelnünk. Gyakran jönnek diákok ötletekkel, javaslatokkal, s a közös gondolkodás eredményeként látunk munkához. De az oktatók segítségére is számíthatunk. Néha a véletlenekről, személyes kapcsolatoktól függ, hogy kiket lehet „beszervezni”. Tévedések persze lehetnek, de hol nincsenek?

— Van-e valamilyen általánosan megfogalmazható célotok, az információkövetésen túl?

E. Á.: — Szeretnénk hozzájárulni Közép-Kelet-Európa mélyebb megismeréséhez, egy igényes gondolkodás kialakításához. A meghívottak esetében az információbírásnál is alapvetőbb jelentőségűnek tartom a gondolkodás tisztaságát, az emberi hitelt. A fő cél azonban semmi esetre sem az, hogy abszolút irányítók legyünk... Általánosabb, de mindenképpen igényesebb tájékozottságot szeretnénk bemutatása a társadalom és a kultúra területén egyaránt.

A társegyletemek is felfigyeltek

„Örülünk, hogy társegyletemek is felfigyeltek pozitív jellegű mozgalmunkra. Remélem, nem ez az első, s nem az utolsó eset, hogy más egyetemről érdeklődő titkárnókat is vendégül tudunk látni.” — mondotta Gyura Károlyné, a SZOTE titkárnői társulatának elnöke, a március 4-én megtartott összejövetelen, amely tartalmával, bővüléssel a társulat arra, hogy kifelé mutassa magát? Igen! Célok, programok, ismeretek. Hosszú idő telt el míg a kis csapat idáig jutott. A társegyletemek célkitűzéseit aktuálisak, gondolják hasonlóak. „Bár a mi egyetemünkön még kezdeti stádiumban van a titkárnóklub kialakulása, az egyetem vezetősége messzemenően támogatja az összejöveteleinket” — jegyezte meg Horváthné Balla Mária, a DOTE rektori hivatalának titkárnője. „Azt hiszem, hogy az ilyen és ehhez hasonló tapasztalatcsere szükség van, hiszen a titkárnókat (szorosan véve saját speciális területüket) elég sok gonddal és komoly feladatokkal kell megbirkóznunk nap mint nap” — folytatta tovább a beszélgetést dr. Szűcsné Jeney Gabriella, a DOTE traumatológiai, valamint Takács Tiborné Krisztina, a DOTE gazdasági igazgatóság titkárnője. Az összejövetelen hangsúlyt kapott a titkárnók képzése, továbbképzése (idegen nyelvtanulás, munkaügyi képzés) — különös tekintettel saját speciális területükre.

„Miért nincs megoldva az általános titkárnóképzés magasabb fokozaton?” — vetette fel a kérdést dr. Palágyi Andrásné, a JATE Mikrobiológiai tanszék titkárnője, aki a JATE-n hasonló jellegű titkárnői társaságot szeretne alakítani. „Egyes munkahelyek — joggal — alkalmazzanak magasabban kvalifikált titkárnókat. A mostani képzés a mai követelményeknek nem felel meg.” A „tanfolyamhalmazban” elsikkad a lényeg; főiskolai szint szükséges — zárta gondolatait dr. Palágyiné. Az Országos Titkárnői találkozó is vita tárgya volt a titkárnóképzés helyzete Magyarországon, igaz, hogy ezzel előrelépés még nem történt — kapcsolódott be a vitába Böröcz Károlyné, a Dél-Alföldi Pincégazdasági titkárnője, a Magyar Gyorsírók Országos Szövetsége titkárnője szakszerveletének vezetője, aki vendégként vett részt a találkozóban.

Beszélgetés, vita, tapasztalatcsere, érvek, ellenérvek, meggyőződések... és sok sok értékes információ tarkította a találkozót, melyet dr. Kevei Ferencné (JATE Földrajzi Tanszék) docensnő értékes dia-vetítéssel egybekötött úti beszámolója zárt.

DARÓCZI GÁBI

Szemtől hátba

Vegyük azt — akárha matematikailag —, hogy őszintének lenni mostanság nem lehet vagy igen nehéz, viszont „kutyakötelesség”. És akkor mindjárt következik a kérdés, akkor mi van?... Erre Hamlet: „Több dolgok vannak földön és egen...” Olykor az ember arra kényszerül, hogy „fonakul” viselkedjen, részese legyen életének a hülyeség, a csalárdasz, az ármánykodás és egyéb rafinált vagy épp plump dolog... A művészet az, amelyben mindez levetkőzhető. Amikor spontán vagy spekulatív módon újraépíthető-felépíthető legbensőbb törvényeinek engedelmeskedve (őszintén!) az igaz kül- és belvilágot. Ez az, amit — ha pedagógiai közelítjük meg — kreativitásnak lehet nevezni. Ezért is volt fontos mindig a „képi” és cselekvő nevelés, s ugyan ezért fokozottan fontos most, hiszen „veszélyeztetettek” kisgyermekünk a „minden kész” automatikus áradatában.

Az IH Mini galériájában nyolc hallgató állít ki a Juhász Gyula Tanárképző Főiskoláról. „Elinézhető” volna annyival a dolog, hogy a mesterség csínját-bínját tanulva (műtárgyakat hoznak létre, s ezek mint tanulmányok! jók vagy szépek, rútak vagy rosszak. De ha akár így (autentikus művészeti alkotásként!), akár úgy (a pedagógiai felkészülés kreatív rájaként!) nézzük munkáikat, nos, mindenhogyan kevés bennük a spiritus, a nyílt kedély a par excellence alkotáshoz...

Mindazonáltal kiemelkedőnek találom e mezőnyben Gáspár Csaba fotóit, fotográfiait. Itt a pusztá képzet és a pusztulás képzete mindig realiztikus, manipulációi nem deformálóak. (Fantomjáték, Csendfoltok stb.) Ugyanakkor „van ideje” szemlélődni, a magány félelmeit exponálni (Szorongás), s ugyanakkor magát történeti lényként is ábrázolni (Kútbanező)... Szabó Il-dikónak legszerencsésebb munkái itt az illusztrációi. Az Örkény-idezetre vagy Mózes I. Örkényre felidéző lapok. Rajzai intellektuális fogékonyságról tanúskodnak, tud egyszerűen, tömbszerűen fogalmazni. Mészáros Attila, úgy gondolom, rossz úton jár, eltévedt a kifejezés sznob labirintusában. A szobrai áhitattól mentesen patetikusak, közhelyesen formaiak csak. „Elfinomult kultúrbarbárság” lehet belőle ezen az úton. Buzás Mihály viszont, bár alig merészkedik a „tanulmány” mesterfogásain túlra, mégis bölcsőbbnek, kiérleltebbnek tűnik... Néhány portréján kívül ötleletesen szépek eredményei (Kavicsváza, Kecsefejes váza). Hasonló fogantatásúak Surányi Zsolt cseréptálcái. Szokolay Balázs biztos kezű ecsetrajzai a mártélyi tanyákról megkapóan archivak, tiszta látványok. Tóth Attila és Baráth Tamás film- és könyvplakátjai egyértelmű izlésvilágot tárnak elénk, „gyermeki” vizualitással, de nem elég súlyosan.

Hányoljuk tehát a szemtől szembe nézést; ha kifordulunk a teremből, hátba talál bennünket az úr szele.

— ib —

SZEGEDI EGYETEM

A József Attila Tudományegyetem, a Szegedi Orvostudományi Egyetem és a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola MSZMP és KISZ-bizottságainak lapja

Felolós szerkesztő: GROF ROZA

Szerkesztőség: 6720 Szeged, Dugonics tér 12, Telefon: 12-119
Megjelenik havonta kétszer
Ára: 2,30 forint. Előfizetési díj egy évre 36,80 forint
Terjesztik az intézmények KISZ- és szakszervezeti bizottságai
Kiadja a Csongrád Megyei Lapkiadó Vállalat Szeged, Tanácskoztársaság útja 10, sz. 6740
Telefon: 24-633 Telex: 82-282

Felolós kiadó:
Kispál Antal igazgató
Szegedi Nyomda Szeged,
Bajcsy-Zsilinszky u. 28. 6720
ISSN: 0230-791X
1988. III. 23. - 1106 -
Felolós vezető:
Surányi Tibor igazgató